

Dr. Öğretim Üyesi
Ayşe Dicle ERGİN

ULUSLARARASI TERÖRİZMİN
FİNANSMANININ ÖNLENMESİ AMACIYLA
MALVARLIKLARININ DONDURULMASI
YAPTIRIMI

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ I.....	VII
SUNUŞ II	IX
ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR	XI
KISALTMALAR.....	XXIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM TERÖRİZMİN FİNANSMANININ ÖNLENMESİ, BM GÜVENLİK KONSEYİ YAPTIRIMLARI VE MALVARLIKLARININ DONDURULMASI

I. TERÖRİZMİN FİNANSMANI	9
A. Terörizmin Finansal Kaynakları	10
1. Yasadışı Kaynaklar.....	11
2. Yasal Görünümlü Kaynaklar	12
3. Dış Destekler.....	12
B. Terörizmle Mücadele Açısından Terörizmin Finansmanının Önlenmesinin Gerekliliği	13
II. TERÖRİZMİN FİNANSMANININ ÖNLENMESİNE YÖNELİK BM FAALİYETLERİ	15
III. BM GÜVENLİK KONSEYİ	19
A. Barışın Bozulması, Tehdit Edilmesi ve Saldırı Fiilinin Tespiti	22
B. Uluslararası Barış ve Güvenliğin Sağlanmasında Alınabilecek Önlemler	24
IV. BM GÜVENLİK KONSEYİ YAPTIRIMLARI	27

A. Uluslararası Barış ve Güvenliğin Sağlanmasına Yönelik BM Güvenlik Konseyi Yaptırımları.....	29
1. Kuvvet Kullanımı İçeren Yaptırımlar.....	31
2. Kuvvet Kullanımı İçermeyen Yaptırımlar.....	32
B. Akıllı Yaptırımlar (Smart Sanctions).....	35
C. Akıllı Yaptırımların Türleri.....	40
1. Diplomatik Yaptırımlar	40
2. Seyahat Yasağı	41
3. Silah Ambargosu.....	42
4. Emtia Ticareti Yasağı	43
5. Malvarlığına İlişkin Mali Nitelikli Yaptırımlar.....	44
V. MALVARLIKLARININ DONDURULMASI	46
A. Malvarlıklarının Dondurulmasının Tanımı	46
B. Malvarlıklarının Dondurulması ve El Koyma	53
C. Malvarlıklarının Dondurulmasının Hukuki Niteliği.....	57
1. İdari Tedbir – Cezai Yaptırım Olup Olmadığı.....	59
2. Suç İsnadı Sayılıp Sayılmayacağı.....	65
a. Suçun Sınıflandırılması	66
b. Suçun veya Fiilin Niteliği.....	68
c. Cezanın Ağırlığı.....	68
3. Medeni Hak ve Yükümlülüklerin Tespiti Sayılıp Sayılmayacağı	70
D. Değerlendirme.....	73
VI. MALVARLIKLARININ DONDURULMASININ BM DÜZEYİNDEKİ ALTYAPISI.....	77
A. 1267 Sayılı ve Müteakip BM Güvenlik Konseyi Kararlarına Dayanan IŞİD/DAEŞ ve El-Kaide Yaptırım Sistemi.....	78
1. IŞİD/DAEŞ ve El-Kaide Yaptırım Sisteminin Aktörleri	82
a. IŞİD/DAEŞ/El-Kaide Yaptırımlar Komitesi (Sanctions Committee)	82
b. İzleme Ekibi (Monitoring Team).....	84

c. İrtibat Noktası (Focal Point)	85
d. Kamu Denetçiliği Kurumu (Office of the Ombudsperson)	86
2. IŞİD/DAEŞ ve El-Kaide Yaptırım Sisteminin İşleyişi	88
a. Listeleme	88
b. Listeden Çıkarılma	94
i. Herhangi bir Devletin Başvurusu	95
ii. Listeleten Devletin Başvurusu	96
iii. Kamu Denetçiliği Kurumu Üzerinden Başvuru	98
c. Ölen Kişilerin Durumu	102
B. 1373 Sayılı BM Güvenlik Konseyi Kararına Dayanan Yaptırım Sistemi	102
1. Terörle Mücadele Komitesi	104
2. Terörizmle Mücadele İcra Direktörlüğü	104
C. Değerlendirme	105

İKİNCİ BÖLÜM

MALVARLIKLARININ DONDURULMASI VE İLGİLİ HAKLAR

I. TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLER VE SINIRLANDIRILMASI	113
A. Temel Hak ve Özgürlükler Kavramı	113
B. Temel Hak ve Özgürlüklerin Olağan Dönemde Sınırlandırılması	115
1. Kanunilik	115
2. Sınırlama Sebepleri	117
3. Sınırlamanın Anayasanın Sözüne ve Ruhuna Uygun Olması	119
4. Ölçülülük	119
5. Demokratik Toplum Düzeninin Gereklerine Uygunluk	121
6. Hakkın Özüne Dokunulmaması	123
7. Laik Cumhuriyetin Gereklerine Uygunluk	124

C. Temel Hak ve Özgürlüklerin Kötüye Kullanılmasının Yasaklanması	125
D. Olağanüstü Dönemlerde Temel Hak ve Özgürlüklerin Kullanımının Daraltılması	126
1. Savaş, Seferberlik veya Olağanüstü Hâllerden Birinin Varlığı	129
2. Uluslararası Hukuktan Doğan Yükümlülüklere Uygunluk	131
3. Ölçülülük İlkesi.....	132
4. Haklara İlişkin Çekirdek Alana Dokunulmaması	134
5. Olağanüstü Hâlin Kendisinden Kaynaklanan Yer – Zaman – Sebep Bakımından Sınırlamalar	134
E. Terörizmle Mücadele ve Temel Hak ve Özgürlükler	137
F. Değerlendirme	148
II. MÜLKİYET HAKKI	149
A. Mülkiyet Hakkının Kapsamı.....	149
B. Mülkiyet Hakkının Korunmasında Temel İlkeler	153
1. Mülkiyetinden Yoksun Bırakılma (2. Kural)	154
2. Mülkiyetin Kullanılmasının Kontrolü (3. Kural)	155
3. Mülkiyetten Müdahale Edilmeksizin Yararlanma (1. Kural)	156
C. Mülkiyet Hakkının Sınırlandırılması.....	157
1. Müdahale	159
2. Kanunilik	160
3. Meşru Amaç: Kamu Yararı/Genel Yarar.....	163
4. Ölçülülük	165
D. Değerlendirme	171
III. ADİL YARGILANMA HAKKI.....	179
A. Genel Olarak Adil Yargılanma Hakkı.....	179
B. Yaptırımlar Bakımından Adil Yargılanma Hakkının Gerekleri	182
1. Yasayla Kurulmuş Bağımsız ve Tarafsız Bir Mahkeme Tarafından Yargılanma Hakkı	182
2. Makul Sürede Yargılanma Hakkı.....	185

3. Yargılamanın Açık ve Duruşmalı Olması ve Hükmün Aleni Olarak Açıklanması	186
4. Hakkaniyete Uygun Yargılanma Hakkı.....	187
C. Malvarlıklarının Dondurulması Yaptırımı Bakımından Mahkemeye Erişim Hakkı	191
D. Malvarlıklarının Dondurulması Yaptırımı Bakımından Hakkaniyete Uygun Yargılanma.....	199
E. Değerlendirme	207
IV. ETKİLİ BAŞVURU YOLU HAKKI.....	210
A. Genel Olarak Etkili Başvuru Yolu Hakkı	210
B. Etkili Başvuru Yolunun Gerekleri	213
1. Etkili Başvuru Yolunun Esasa İlişkin Gerekleri.....	213
2. Etkili Başvuru Yolunun Kurumsal Gerekleri	214
C. Etkili Başvuru Yolu ve Ulusal Güvenlik İlişkisi	216
D. Etkili Başvuru Yolu ve Adil Yargılanma Hakkı İlişkisi.....	220
E. Malvarlıklarının Dondurulması Bakımından Etkili Başvuru Yolu Hakkı	223
1. Etkili Başvuru Yolu Olarak İrtibat Noktası.....	223
2. Etkili Başvuru Yolu Olarak Yaptırımlar Komitesi	225
3. Etkili Başvuru Yolu Olarak Kamu Denetçiliği Kurumu	230
F. Değerlendirme	235

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MALVARLIKLARININ DONDURULMASININ TÜRKİYE UYGULAMASI

I. TERÖRİZMİN FİNANSMANININ ÖNLENMESİ AMACIYLA İÇ HUKUKUMUZDA YAPILAN DÜZENLEMELER.....	241
II. MALVARLIKLARININ DONDURULMASI KARARLARININ İÇ HUKUKUMUZDA UYGULANMASI	245

A. BM Güvenlik Konseyi Kararları Uyarınca Listelenen Kişilerin Malvarlıklarının Dondurulması.....	249
B. Yabancı Devletlerin Talepleri Kapsamında Malvarlıklarının Dondurulması.....	252
C. Malvarlıklarının İç Dondurulması (Türkiye’de Bulunan Gerçek ve Tüzel Kişilerin Malvarlıklarının Dondurulması).....	255
D. Değerlendirme.....	258
III. MALVARLIKLARININ DONDURULMASINA İLİŞKİN MAHKEME KARARLARI.....	261
A. Danıştay: Yasin El Kadı Davası.....	261
1. Danıştay Onuncu Dairesi Kararı.....	262
2. Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu Kararı	265
3. Değerlendirme.....	267
B. Anayasa Mahkemesi: 6415 sayılı TFÖHK md.6’nın İptal Başvurusu.....	268
1. 6415 sayılı TFÖHK md.6’nın İptal Başvurusuna İlişkin Karar	270
2. Değerlendirme.....	271
C. Anayasa Mahkemesi: 7262 sayılı KİSFK Bazı Maddelerinin İptal Başvurusu	275
1. 7262 sayılı KİSFK Bazı Maddelerinin İptal Başvurusuna İlişkin Karar	276
2. Değerlendirme.....	277

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM DEĞERLENDİRME

A. BM Düzeyinde Sistemin Kuruluşu ve İşleyişine Dair Sorunların Değerlendirilmesi.....	281
1. Yeni Bir Küresel Güvenlik Rejiminde Teknik Uzmanların Aşırı Etkin Rolü	284

2. Uluslararası Düzeyde Yaptırımlara İlişkin Etkili Bir Denetim Mekanizmasının Yokluğu	288
3. İstihbarat Bilgilerinin Kullanılması ve Mahkemelerin Takip Ettikleri Standartlarda Aşınma	301
B. Türkiye’de Sistemin İşleyişine Dair Sorunların Değerlendirilmesi....	309
1. Malvarlıklarının Dondurulması Kararlarında İdare Tarafından Kullanılan Makul Sebep Ölçütü	310
2. Malvarlıklarının Dondurulması Uygulamasında Bireysel Değerlendirmenin Yeterince Yapılıp Yapılmadığı.....	318
3. MASAK’ın Rolü ve İç Dondurmaya İtiraz Sürecine İlişkin Hususlar	320
SONUÇ	325
KAYNAKÇA.....	335